

עין משפט ונר מצוה

כב א מיי פ"ו מהל' קרנ' פסח הל' ט:
ל ב מיי פט"ו מהל' טומאת ארולן הליט':
לא ג מיי פכ"ג טו"ט סנהדרין הל"ה טו"ט ח"מ סיקנ' ט סקפ' ה:
לב ד מיי פ"ג מהל' בכורות הלכה ח סגפ' עשין ר"א טו"ש"ע י"ד סיקנ' ט"א:
לז ה מיי פ"ח מהל' שמיטה ויובל הל' יד:
לד ו ז מיי פ"ב מהל' מעשר הלכה טו:

הגהות הב"ח

(א) בבשנה טווי ובגדים.
י"ג כ"א ואריג: (ב) שם מנשה טווי ואריג.
י"ג ש"א ובגדים: (ג) שם מנשה קמחה לשם ל"ל' אות ו' נמחק: (ד) רש"י קורט ד"ה שגר גמלים ש"ך צלון גמרה: (ה) ת"ר"ח (בעמוד הקורט) ה"כ א"ל כ"י וכן ענינו צריך לומר דאין מערבין וכו' וש"י לעטמל ע"י ניפוח משום דאין מערבין אף כ"י א"י נמי מערבין אף לדבר הרשות:

לעוי רש"י

פילטרייש"י. לברים מפעיסים של לקר.
טריציווי"ש

[טריציווי"ש]. מקלעת.

רבינו גרשום

וטמא: שנידש טהור.
לגבי [עושים] פסח: א"י נמי בשאר טומאות. כגון נבילות ושרצים דאין מזהרין אלא על טומאת מת בלבד: כפועל בטל של אותה מלאכה דבטל מינה.
דיש ברבר לוקח ולהחמיר כיצד פועל חייט או סופר שאין כבלאכחו טורח כ"כ ומורחם ביום ג' פשיטא אם שוכרו אדם על מנת שיהא בטל ממלאכתו וישמרו ביתו ומבקש שניח' או קצת משכרו האיל' הוא בטל שאינו טורח ודאי כיון שאומנתו היא בלא טורח אינו רוצה להניח משכרו אלא דבר מועט כגון פשיטא אחת אבל פועל שולאכחו קשה כגון כתף ודאי ברצון יניח חצי שכירותו או יותר ע"מ שיהא בטל אף כאן דפי' האומנת ומבטלו לדין אן' הדני יתן לו שכרו: ולא עורות שאינן עבודין.
דשמא של בכור יתן' אבל לוקחין ממנו עורות על נקבה.
אלא דבר קדשא בכבוד: דמחילף בדענל' שארף בשיר: סבר.
אם אעברו ואח"כ נודע שהוא כן בכור ואסורוהו עלי ומנצאתי מאבר טורח (אבל [ולכן] כשהוא עבדו בידוע שאינו של בכור ואם אינו עבדו חיישינן: מידע ידעי.
דיכין דלית בהו מקום וכרות דאי' הוו דנקבה: וצואי.
שאינו מלובן: השתא מלובן לא זבנינן דצ"ג דאיכא למימר דלא היה טורח ללבנו אלא אם כן חולין אפילו הכי אין לוקחין: צמר מלובן מצואתו.
אבל לא מלובן כל צרכו: אבל לוקחין טוי ובגדים.
ודאי לא היה עושה מלאכה מותר' כי"כ אם היה של בכור: מאי בגדים לא ממש אורגים אלא נמט.
פילטוס דקל הוא לעשות: אפילו טורח.
הכא ליכא למימר לא טוח למיסקיה דבר קל הוא: יחכי בנקלי.
גדל י"ש בלעז לעשותו כטוריה: דמערי בוה שמן זית.

כ"ו:

אבל לשון צדקין משמע לכתחלה כדי לעזור ולעשות פסח ולהכי צעי מאי צדקין דמה היא אותה צדיקה והשתא יש שלשה ענינים צבית הפרם לעושי פסח לכולי עלמא ולגזיר לצבית שמאי מנפח וטהור וללמוד תורה ולישא אשה ולדון ולערער ולכבוד הצביות שרי ליטמא בלא ניפוח ולשאר מצות כגון עדות דהכא שרי על ידי ניפוח וטמא וכן צעירוב (ה) יא"ט) אומר אין מערבין אלא לדבר מצוה שרי ליטמא ע"י ניפוח יא"ט) (וטמא) ואי מערבין אף לדבר הרשות יש ללמוד משם דעל ידי ניפוח שרי אפילו בלא מצוה אלא י"ט מדצביהם (ט) וטמא אי נמי מערבין לדבר הרשות איכא לאוקומי המשנה כשעירב לדבר מצוה שרגילות הוא לערב לדבר מצוה כדקמי צריש כיצד משתפין (עיוצין פג). וכל מי שינך לצבית האבל או לצבית המשמה וקאמר התם דאורחא דמילתא קתני והא דצעי בצביגה (דף כה:): הצדק לפסחו מיהו שאיכל בתרומתו אצדיקה דרבי יהודה קאי ולא י"ט אמתני' ולפי' ר"מ איפכא ועוד היינו יכולין לפרש דכל הצדיקות לעושי פסח אלא דצדיקת המשנה לאחר (ט) שצברו צדקין כדי לעזור ופירוש כמו אמר רב יהודה מאי צדקין כההוא דצריש אלו מציאות (צ"מ כה). וכמה אמר רב יחזק קצ בצרבע אמות וצפרק לא יחפור (צ"כ כג): וכמה אמר רב יצחק חמיה דלשיאן כמלא י"ט חלון (ט):

ורב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר בית הפרם שנידש טהור.
צפרק צמרא דחגיגה (דף כה).
גרס רב חייל' (ט) צבני אמני משמיה דעולא:
כפועל במ"ש ש"א אותה מלאכה.
פירש צקונטרס מאותה מלאכה דצטל מינה דאם היה נוקב מרגליות שעצומתה נוחה לעשות ושכרו מרובה דאם היה נוקב מרגליות ושכרו מרובה ואם היה נוקב מרגליות נוחה לעשות

אחיה נוטל עכשיו ג' זוחים טול זוז והצטל היום מאותה מלאכה לעסוק בצמלאכה קלה ינחא לו להצטל לטול זוז עד כאן לשון הקונטרס ולא היה לו לפרש שיטול שגר בצולה מאותה מלאכה לעסוק י"ט) בצמלאכה קלה

כז דא"כ היה נוטל (ט) [שכר] לדון ולהעיד להזות ולקדש אלא היה לו לפרש שנותנין לו שגר בצולה מאותה מלאכה י"ט) וצטל לגמרי ואינו עושה בשום מלאכה וכענין זה תריך לפרש בסוף אלו מציאות (צ"מ לא):
גבי השבת אצידה דתנן היה צטל מסלע לא יאמר לו תן לי סלע אלא נותן לו שכרו כפועל (ט) צטל מאותה מלאכה וגם שם פירש צקונטרס כענין שפירש כאן ואי"א לומר כן דא"כ היה נוטל שגר על השבת אצידה ואפי' לרצון דאמר טעניה בשכר לא אמרי אלא משום דא"כ לכתבו רחמנא טעניה ולא צעי פריקה וצריש י"ט) הכנס (צ"ק ו):
אמרנין שומר אצידה כשומר חנם דלמי הגאה אית ליה אלא צריך נמי שם לפרש ליושב וצטל לגמרי ורצינו חננאל פירש שם י"ט) כמו שצאשר ימות השנה אין נותנין בתפירת צגד אלא חצי סלע והוא עתה צשעת הרגל ומופר צגד צסלע (ג"ט) [אין] אומרים לו קבל שגר כמה שתנוח למלאכה זו שאתה מקבל עליה סלע (י) [אלא] כאותו שגר שאתה היית נוטל כמותה צאשר ימות השנה שלא היית נוטל עליה אלא חצי י"ט) מפני השבת אצידה ופירושו תמוה דאין הלשון משמע כן וגם אין כאן שום (ט) הכירא לטול צשעת הרגל י"ט) כאשר ימות השנה והיו כהלכתא בלא טעמא ועוד תניא צריש השוכר את האומנין (צ"מ ע:): השוכר את הפועלים והטעו את צעל הבית כו' אבל הלכו חמרים ולא מנאחו תצואה הלכו פועלים ומנאחו שדה שהיא לחה נותן להם שכרם משלם אבל אינו דומה הבא טעון להצא ריקס עושה מלאכה ליושב וצטל וקאמר התם מני תנא קמיה דרב נותן שכרו משלם א"ל חצבי אמר אי הואי התם (ט) הוה יעינא ליה כפועל צטל אלמא קרי ליה פועל צטל ואשמע לגמרי כמו (ט) שפירש ולא כמו שפירש י"ט) [רש"י] ור"ח כלל ומיהו קשיא מהא דתנן צפרק איזוהו נשך (שם פה).
אין מושיצין טוויני למחלית שגר י"ט) אלא א"כ נותן לו שכרו כפועל צטל ומפרש בגמרא כפועל צטל של אותה מלאכה דצטל מינה וצריכא דחי אשמעינן רישא חנוויני משום דלית ליה טרחה אבל סיפא דלית ליה טרחה י"ט) אימר לא קגי ליה כפועל צטל (ט) ואמאי ק"ד דלא תסגי ליה כפועל צטל והלא לאו כל זה קדונו שנותנין לו יותר לפי מה שהוא טורח ועוד דצצרייתא פליגי התם כמה הוא שכרו צין מרובה צין מועט דצרי ר' מאיר ר' יהודה אומר אפילו לא צטל עמו אלא צציר כו' ר' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם והשתא מתני' (ג) ר' שמעון שזכו שכרו משלם ובתוספתא משמע דמתני' כו' מאיר דקמני המושיצ חצירו צחנות למחלית שכר נותן לו שכרו כפועל צטל דצרי ר' מאיר ועוד קמני סיפא (ג) ר' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם אינו דומה עושה מלאכה ליושב וצטל יושב צחמה ליושב צלל ולפירוש הקונטרס דשמעתין ודצבא מניעא קשיא אבל לפי מה שפירשתי דכפועל צטל היינו ציושב וצטל לגמרי ינחא ולא קשה מידי הא דקאמר צריכא (ג) וצין מרובה צין מועט דקאמר ר' מאיר היינו צין היה עוסק בצמלאכה מרובה צין היה עוסק בצמלאכה מועטת (ג) ור' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם שצומדים כמה היה רוצה לטול ולצטול ממלאכה וצידה שהיה עוסק בה ועסקו בצמלאכה (ט) כזו דהיינו טפי מדרצי מאיר (ג) ויושב וצטל דתוספתא לאו צטל לגמרי אלא מאותה מלאכה החמורה ורצינו חננאל פירש שם כפועל צטל כגון אדם צטל שאינו מוצא מי ישיכינו והולך וצטל והיה משתכר צקל ולא יתן לו כמו שפועלים הולכים עכשיו שם ציוקר (ג) הרצה משכירין כגון שהיה נשכר עכשיו צשמי סלעים וצאותה שעה היה צטל לא י"ט) יהיה נוטל אלא סלע:

עד כמה פרק רביעי בכורות

כפועל צטל של אוסה מלאכה.
דצטל הימנה דאם היה נוקב מרגליות שעצומתה נוחה לעשות ושכרו מרובה אם אומר לו טול כך וכן ותצטל היום ממלאכה אינו פוחת משכרו אלא דבר מועטו שהרי נוחה ואין בה טורח ואי מלאכה קשה היא כמו נגר אם אומר לו אחיה נוטל עכשיו שלשה זוחים טול זוז והצטל היום מאותה מלאכה ועשה מלאכה קלה זו נוח לו להצטל וליטול זוז והכא נמי כי ההוא אגרא יהיב ליה שהרי מצטלו ממלאכתו וכוליה אגרא לא יהיב ליה שהרי אינו עסוק בצמלאכה קשה אלא:
בתנאי' החשוד על הצבור.
(ט) כגון החשוד להטיל מום בצבור: (י) **צצר צבאים**.
שאלום הוא מיחלף צצצר עגל זימנין דמוצין עגל צבור תם ואומר צצצר צבי הוא:
גב' שמעי רצנן.
דצבור תם הוא וטעון קצורה ומפסדי ליה מינאי' ומפסיד על טרחו ואינו מעצדן: (ט) **של נקבה**.
דאי לחוש בצבורה: **מידע ידוע**.
צין עור זכר לעור נקבה: **חייק**.
חומך לזכרומיה מה ועושה כעין נקבות וכי משייליה מה חתון זה צצמקוס נקבות ואומר עכצרים אכלוה: (י) **זואי**.
זמר שאינו מלובן מנאחתו: **השפא מלונן**.
דאיכא למימר לא מפסיד טריחיה ולא מלנצין לה דסצר שמעי רצנן ומפסדי ליה מינאי' אפי' הכי (ט) כיון דטריחא זוטא היא לא קפיד עליה ולא זצנינן זואי מיציעיא: (י) **אנל לוקחין ממנו טוי ובגדים**.
דאי מנכור לא היה טרח להו דמקפיד אטריחיה(ט):
נגדים מיציעיא.
(י) הא מפעש שנטוו אשתראי להו:
נמעי.
פילטר"ש ולא נטוו

בתנאי' החשוד על השביעית.
לזרוע או לעשות סחורה צפסיחיס:
פרק.
כמוש וממוקן צמסקין:
גב' אריג מיציעיא.
הא צא לכלל טווי קודם לכן ומההיא שעתא אשתראי:
טיני.
שרשרות שקורין טרלוי"ר"ש ועושין אותן מפשתן עד שלא נעוה:
בתנאי' אפי' מים ומלה.
משום קנס:
זיקס זיקס.
ממנו תרומה:
גב' יא' שמעריצין תרצא

פרומה.
כל דצר שנותנין צגן שמן זיס.
וכיון דלית צבו זיקת תרומה לא זצנינן מיניה:
תרצא

כז דא"כ היה נוטל (ט) [שכר] לדון ולהעיד להזות ולקדש אלא היה לו לפרש שנותנין לו שגר בצולה מאותה מלאכה י"ט) וצטל לגמרי ואינו עושה בשום מלאכה וכענין זה תריך לפרש בסוף אלו מציאות (צ"מ לא):
גבי השבת אצידה דתנן היה צטל מסלע לא יאמר לו תן לי סלע אלא נותן לו שכרו כפועל (ט) צטל מאותה מלאכה וגם שם פירש צקונטרס כענין שפירש כאן ואי"א לומר כן דא"כ היה נוטל שגר על השבת אצידה ואפי' לרצון דאמר טעניה בשכר לא אמרי אלא משום דא"כ לכתבו רחמנא טעניה ולא צעי פריקה וצריש י"ט) הכנס (צ"ק ו):
אמרנין שומר אצידה כשומר חנם דלמי הגאה אית ליה אלא צריך נמי שם לפרש ליושב וצטל לגמרי ורצינו חננאל פירש שם י"ט) כמו שצאשר ימות השנה אין נותנין בתפירת צגד אלא חצי סלע והוא עתה צשעת הרגל ומופר צגד צסלע (ג"ט) [אין] אומרים לו קבל שגר כמה שתנוח למלאכה זו שאתה מקבל עליה סלע (י) [אלא] כאותו שגר שאתה היית נוטל כמותה צאשר ימות השנה שלא היית נוטל עליה אלא חצי י"ט) מפני השבת אצידה ופירושו תמוה דאין הלשון משמע כן וגם אין כאן שום (ט) הכירא לטול צשעת הרגל י"ט) כאשר ימות השנה והיו כהלכתא בלא טעמא ועוד תניא צריש השוכר את האומנין (צ"מ ע:): השוכר את הפועלים והטעו את צעל הבית כו' אבל הלכו חמרים ולא מנאחו תצואה הלכו פועלים ומנאחו שדה שהיא לחה נותן להם שכרם משלם אבל אינו דומה הבא טעון להצא ריקס עושה מלאכה ליושב וצטל וקאמר התם מני תנא קמיה דרב נותן שכרו משלם א"ל חצבי אמר אי הואי התם (ט) הוה יעינא ליה כפועל צטל אלמא קרי ליה פועל צטל ואשמע לגמרי כמו (ט) שפירש ולא כמו שפירש י"ט) [רש"י] ור"ח כלל ומיהו קשיא מהא דתנן צפרק איזוהו נשך (שם פה).
אין מושיצין טוויני למחלית שגר י"ט) אלא א"כ נותן לו שכרו כפועל צטל ומפרש בגמרא כפועל צטל של אותה מלאכה דצטל מינה וצריכא דחי אשמעינן רישא חנוויני משום דלית ליה טרחה אבל סיפא דלית ליה טרחה י"ט) אימר לא קגי ליה כפועל צטל (ט) ואמאי ק"ד דלא תסגי ליה כפועל צטל והלא לאו כל זה קדונו שנותנין לו יותר לפי מה שהוא טורח ועוד דצצרייתא פליגי התם כמה הוא שכרו צין מרובה צין מועט דצרי ר' מאיר ר' יהודה אומר אפילו לא צטל עמו אלא צציר כו' ר' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם והשתא מתני' (ג) ר' שמעון שזכו שכרו משלם ובתוספתא משמע דמתני' כו' מאיר דקמני המושיצ חצירו צחנות למחלית שכר נותן לו שכרו כפועל צטל דצרי ר' מאיר ועוד קמני סיפא (ג) ר' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם אינו דומה עושה מלאכה ליושב וצטל יושב צחמה ליושב צלל ולפירוש הקונטרס דשמעתין ודצבא מניעא קשיא אבל לפי מה שפירשתי דכפועל צטל היינו ציושב וצטל לגמרי ינחא ולא קשה מידי הא דקאמר צריכא (ג) וצין מרובה צין מועט דקאמר ר' מאיר היינו צין היה עוסק בצמלאכה מרובה צין היה עוסק בצמלאכה מועטת (ג) ור' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם שצומדים כמה היה רוצה לטול ולצטול ממלאכה וצידה שהיה עוסק בה ועסקו בצמלאכה (ט) כזו דהיינו טפי מדרצי מאיר (ג) ויושב וצטל דתוספתא לאו צטל לגמרי אלא מאותה מלאכה החמורה ורצינו חננאל פירש שם כפועל צטל כגון אדם צטל שאינו מוצא מי ישיכינו והולך וצטל והיה משתכר צקל ולא יתן לו כמו שפועלים הולכים עכשיו שם ציוקר (ג) הרצה משכירין כגון שהיה נשכר עכשיו צשמי סלעים וצאותה שעה היה צטל לא י"ט) יהיה נוטל אלא סלע:

פרומה.
כל דצר שנותנין צגן שמן זיס.
וכיון דלית צבו זיקת תרומה לא זצנינן מיניה:
תרצא

מסורת הש"ס

(א) זכרות יט: וע"ש על הגליון.
(ב) ז"מ אל: פה.
וסם ה"א מפני כפועל בטל והא לא צטל מינה אמר אבי כפועל בטל של אותה מלאכה דצטל מינה רש"י,
(ג) צ"ל דצעגל,
(ד) פ"י מלת כל דקאמר ר' שמעון לאחיו מאי וכו' פ"ה ר"ע מצברטוריה,
(ה) [ש"יך למתני',
(ו) [ש"יך למתני',
(ז) [ש"יך למתני',
(ח) ע"כ,
(ט) אי אין מערבין אלא כו' צ"ק,
(י) צ"ק מ"ח,
(י"א) צ"ל טמא וגי יהודה צא כו' צ"ק,
(י"ב) [וע"ש מוס' וימא עו.
ד"ה הני תוס' פסחים לג.
ד"ה תמן ומה שציינתי שם,
(י) [ובש"ס,
שצפנינו איחא צר אלא,
(י"א) [ש"יך,
(י"ב) [ש"יך,
(י"ג) [ש"יך,
(י"ד) לא היה יעינא ליה אלא כפועל צ"ק,
(ק) שפירשמי כו' רש"י וי"ח צ"ק,
(ר) ועלם וינו לו כפועל בטל וע"ש צ"ק,
(ש) קלה כז צ"ק.

מוסף רש"י

בית הפרם שנידש.
כרגל זיל אדם (שד"בין ל).
דישה רצה כרגלים הדיה (בתובות כ"ח) טהור.
דמלען לקולא ואמתיין כל העמות נכמתו לפחות משעריה (שם) שרגלים משערי אה העמות ושקוס (ג"ה ו).
אל: שדרסיא הרגלים העירבתן (פסחים צ"ב).
כפועל בטל של אותה מלאכה.
דצטל מינה כמה אדם רוצה לטול ולפחות משכרו ליעטל ממלאכה זו ככדה שואה עסקה בן ולעסוק במלאכה קלה כז,
הכל לפי טכד המלאכה ורצויה שגר,
(ט) מלאכה שטורחה קל וסמיה רב,
אל חילוף (ב"ח א"א).

שיטה מקובצת

אל ואם היה: (ט) החמור וכו' תנא נוטל שכרו כפועל:
(ג) מלאכה דבטל מינה:
(ז) ממנו אפילו בשד:
(ח) זבנינן מי"ט:
(י) שמעו בי רבנן ומפסדו לה מינאי:
(י) תרומה לשם חולין:
(ט) הבכור בתן החחדש:
(ט) הכי.
ס"א הואיל דטריחא זוטא:
(י) מיבטיא דהא ששעה כו' בהו הס"ד:
(י) כל לאחיו מאי לאחיו קריב דבגם שמערבין:
(י) בעירוב אי אין:
(י) וטמא משום מצוה ואי:
(י) אלא שהעמידו בדריהו וטמא:
(ט) ולא אמתני' ודלפי:
(ט) לאחור שעבר ורב יהודה:
(י) כמלא רוחב חלון:
(י) מלאכה קשה לעסוק:
(י) מלאכה כיבשה ובטל:
(ט) כפועל ומפרש בגמ' כפועל בטל:
(ט) וברשי פ' הכונס:
(ט) שם כגון ששבאר:
(ט) כסלע ואומרים לו:
(ט) סלע באותו שכר שהיית נוטל בהנחתה:
(ט) באר:
(ט) חצי סלע מפני:
(ט) הרגל כבשאר ימות:
(ט) שפי' ר"ח כלל וגם לא ממש כפי' הקונטרס ועוד קשיא:
(ט) שכר ולא יתן מעות לחברו ליחך בהם פירות למחצית שכר אלא א"כ כו' כפועל ומפרש בגמרא:
(ט) טרחה אימא לא:
(ט) בטל כו' ואמאי:
(ט) והלא זהו דינו שנותנין:
(ט) מנאי' כו' משעין:
(ט) סיפא דתוספתא ר"ש:
(ט) צריכא בגמרא ובין:
(ט) מומתה לעולם נותן לו כפועל בטל ור"ש:
(ט) מאיר ודא דקמני בתוספתא עושא מלאכה ליושב ובטל לאו:
(ט) ביוקר ומוצא הרבה:
(ט) לא היה נוטל:

עד כמה פרק רביעי בבורות

לש א מיי פיי מהל משכב
 ומשכב הלכה ט טושיע
 י"ד קומן קיטע קעט ד:
 ב ב מיי פייג מהל אסורי
 גיאה הלכה ח טושיע י"ד
 קימן רכס טעף י:י
 גא ג מיי פיי מהלס
 משכב ומשכב ז:י
 מב ד מיי פייג מהל כל
 המקדש הל': א
 גב ה מיי פייג מהל צבורים
 הלכה א:
 מו ז ח מיי פיי מהלס
 מעשר הל' א ופי'
 מהלסות משכב ומשכב הלכה
 ג:
 מה ט י מיי פיי שם הלכה ה
 ופי' מהלסות מעשר
 הלכה א:
 כו ב מיי פיי מהל משכב
 ומשכב הל': ד
 מז ל מיי פיי שם הלכה ג:
 מה ח מיי פיי שם הלכה ה
 ופי' מהל מעשר הלכה
 ג:
 מה ג מיי פייג מהל צניע
 הלכה ו:
 ג מיי פיי מהל מעשר
 הלכה ג ופי' מהלסות
 משכב ומשכב הלכה ו:

תורה אור השלם

1. המקריב את דם
 השלמים ואת החלב מבני
 אהרן לו תהיה שוק קהמין
 לקנהו:

רבינו גרשום

חשד נמי אקל: דרורא
 בת דרורא: גר בת דרורא:
 קדושי קדושין ובעיא גז:
 חזן מדבר אחד אין מקבלין
 אותו. דאמרין והאיל ואין
 יכול לעמוד באותו דבר
 [ודאי לא יעמוד נמי
 באחרים]: אפילו דקדוק
 אחד. אגד שבא לקבל
 עליו כל דברי תורה קאי
 ברייתא (נדאי לא יעמוד
 נמי באחרים): אם ראיתו
 שנוהג בצניעא בתוך ביתו
 קודם לכן מקבלין אותו
 מיד ואח"כ תלמודין אותו:
 מקבלין לכנפים לנטילת
 ידים אם קיבל עליו להזהר
 שלא לאכול בלא נטילת
 ידים ובכל דבר שצריך
 לנטילת ידים: אח"כ מקבלין
 אותו לטהרות. ליכל חולין
 בטהרה: אף לטהרות לא
 קיבל. כלומר שאין סומכין
 עליו אף לכמה שקיבל
 דאמרין מודא יכול לעמוד
 כמה שצריך נטילת ידים
 כ"ש בשאר טהרות: עד כמה
 מקבלין אותו. כלומר כמה
 חזינין ליה ראיתו בטהרה
 דמקבלין ליה בנאמן על
 הטהרות: למשקין. לנטילת
 משקין ל' זים: לנטילת
 לטהרות בגדים כדאמרין
 בבבוי עם הארץ מרדס
 לפרושים כו': לפי שאינו
 דומה חבר שקיבל (ל ט"א
 אינו דומה חבר שקיבל וכן
 שקיבל הכי משמע כיון
 דאמרת דחבר עצמו צריך
 לקבל בפני ג' כ"ש בן חבר
 שצריך לקבל בפני ג' משה'
 התק' קאי דאמרין בניו
 ובני ביתו אינו צריך לקבל
 אצ"ג דאיהו גופיה צריך
 לקבל בפני ג' אינו דומה
 חבר בן עם הארץ לבן חבר.
 דחבר בן עם הארץ לא למד
 בבית אביו וצריך לו לקבל
 בפני ג' אבל בן חבר דסתיק
 בטהרות שנוהג בבית אביו
 אין צריך לקבל בפני ג':
 בימי בנו של ר' חנינא
 נשנית משנה זו: דתי"ח צריך
 לקבל בפני ג' דאיהו הוא
 חשיד אפי' תיח' בטהרותיו
 אצ"ג קבלו בפני ג': אותיב רבנן מרדיה. מתלמידי לשמור טהרותיו עד שהלך לעינין דבר: אמרו ליה. לרי' יהודה היאך נהג בהם שלא רצה להאמין להם טהרותיו. א"ל ר' יוסי לרי' יהודה כבוד זקן היא מונח במקומו כלומר אל
 תחשדיה במבזה תי"ח: אלא מיזם שחבר בהמיק נהגו חכמים סילטול חומרא:

א [נעונוין פג. ושי"ן,
 ח תוספתא לדמא פ"צ ה"ג,
 ג י"ג שם ה"ג, ד) תוספתא
 לדמא פ"צ ה"ג, ט) נמנות
 י"ח: חולין ק"ג, א, ו) ג"ז שם
 בתוספתא ה"ט, ז) ג"ז שם
 בתוספתא, ח) ג"ז שם
 בתוספתא, ט) יומא פ. זחמיס
 לא: חולין נג: ק"ג. ערכין מ:ז,
 י) ט"א נגרי, ט) ע"ז לג,
 ז) תוספתא לדמא פ"צ ה"ג,
 ע"ש ע"ז לג. ע"ש וע"ג,
 ח) ג"ז שם וע"ש וע"ג,
 ט) [מכאן שיך ע"ד לע"א],
 ע) ע"ש שיך [לש"ן], ע) ע"ש
 ה"ן,

הנהגות הב"ח

(א) ריה"ד ר"ה אף לנטיות
 אין מקבלין דכיון:

מוסף רש"י

אפילו דקדוק אחד
 מדבריו סופרים. והסופו
 לדיקוק אמר מעשה הכניות
 ולהחמיר ולעשות סייג אונס
 לאמרה וגזרו גזרות להחמיר
 את האדם מן הענייה (סוכה
 ב.ח). צריכינן לקבל דברי
 חבירות בתחלה. קודם
 שיהי' זמנין לל (בבבוי:
 לקבל) דברי חבירות ש"אלו
 נטירה ושיעשו פירות
 וכיוצא בזה (נ"ז ט"ז). קשרי
 מוכס. חוממות לנטין המכס
 כדי שלא יתעטס חבירו
 ומשמוי פשע אחרת, מוכס
 קמח גזין (ש"ס).

שיטה מקובצת

אן יהודה היא דבאתריה
 דריי' המירא להו שביעית
 וחד: ט מאיר מאיר ר' מאיר
 דתניא: ט עליו. ע"י תוס'
 ע"ז (ק"ז ע"ג): ט בבלב וגר
 שקבל עליו דברי תורה
 וחדש לדיבר אחד ואפי'
 חשד לכל התורה כולה הרי
 הוא: ט אחד מרדוקי
 סופרים: ט ליה חזן מדבר
 אחד אין מקבלין אותו כוון
 שקבל עליו שנים עשר
 חודש: ט"א אי הכי נגמיה
 גבי קולי ב"ש וחומר כו:
 ט אלא אימא בית הלל:
 ט ש"לשים יום: ט שדרו וזוא
 דרבנן: יא אנטיוגוס זלו
 אמרו ליה לעיין בה אלו
 ואשכוחו דקא טעין. ט"א
 מנור. ט"א ט"א נטיר: יט רבנן
 אשת חבר דאמר חבר שמת:
 יט בתחלה רש"א אומר:
 יט חירות בתחלה שהיה
 ר"ש: יט אשה אפילו
 לאחור: טם חבירות בצניעא
 שאין: יט לכל דבר הסי' ד:
 יט טהרה ואם אמר אינו
 מקבל אלא לכנפים מקבלין
 אותו ואפי"ג דאמרן לעיל
 חזן מדבר אחד אין מקבלין
 אותו שאינו הכא דאינו
 משייר דבר שלם שהרי
 מקבל עליו נטילת ידים וזו
 היא עיקר אכילת חולין
 בטהרה הסי' דמה"ד אף:
 יט בשאר חומרי טהרות
 הסי' ד: ט כמה מקבלין
 אותו. עד כמה יקבל עליו
 דברי: יט ליתני נמי הא:
 טם חבר שקבל מחמת אביו:
 טם דודאי בקבלה מודהרי:
 טם תיבת גרסינן נמחק:
 טם שדרו וזוא: טם מה"ד
 אביו של: טם אינו נחשד:
 טם לאפקיין כל התורה:
 טם ביהו תלמידי חכמים
 של על ותיבת שלנו נמחק:

חשוד על המעשר חשוד על השביעית. וכ"ש חשוד אשביעית חשוד אמעשר: ומאן חכמים ר' מאיר. דלמר לקמן חשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה: הכי הוא כשראל מומר. ולא אמרינן דליה עובד כוכבים גמור כאליו לא נגמיר: דאי קדיש. אשה יט לאמר שהמיר דתו קידושו קידושי: דברי חבירות. מפרש בתוספתא במסכת דמאי [פ"ב ה"ב וה"ג] שלא יתן תרומה ומעשר לעם הארץ ושלא יעשה טהרות אצל עם הארץ ויאכל חולין צטהרה ושיעשר את שהוא אוכל ואת שהוא מוכר ואת שהוא לוקח: דקדוקי סופרים. חומרא דרבנן: דברי לוי. לשורר ולשרת ולהיות שוער: מצני אהרן. משמע שיהא נהוג כל דין בני הארץ לו מהיה שוק הימין למנה: שוהג צניעה. קודם שקיבל צפניו היה נהוג עליו דין חבירות טם שאין לחושדו ולומר לפניס הוא עושה: מקבלין אוסו. שנחזיקנו כחצר וכנאמן לכל יט דבריו: לנפיש. שיטול דיו קודם אכילה וקודם שיגע צאולין דתרומה לדיס שניות הן: לטפרוס. לחומר שאר טהרות ונחזיק טהרותיו כטהרות גמורות לאכול תרומתו כתרומה טהורה יט: מקבלין אוסו. דאינו משייר דבר שלם שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזהו עיקר אכילת חולין צטהרה: אף לטפרוס (א) לא קבל דכיון דצדין נטילת ידים שדבר קל הוא לעשות אינו יכול לעמוד כל שכן צשאר יט: עד כמה ט מקבל אוסו. דברי חבירות שנקבלנו לאלתר ונחזיקנו צחצר: למשקין שלשים יוס. שחס קיבל עליו דברי חבירות עד שלשים יוס מהמניין ליה מכאן ואילך צטהרות משקין שטומאתן קלה דטומאת משקין מדרבנן צפ' קמח דפטסיס (ק"ד ט"ז): לטפוס. להחזיק כסותו כחצר דלמר צמסכת חגיגה (ק"ד ט"ז): צגדי עם הארץ מדרס לפטרוסי: שנים עשר חודש. אס קיבל עליו דברי חבירות לשים עשר חדש: הוס ליה מקולי ציס שמאי ומחומרי ציס הלל וליתנייה צית גצי קולי צית שמאי ומחומרי צית הלל צמסכת עריות (פ"ה מ"ח) דלמרין ששה דנריס מקולי צית שמאי ומחומרי צית הלל ואס איתא ליתני יאס ה"ל. ל"א חמו מקבלין אותו דלמרין לעיל אס נהג ממחלה צניעה צמוך ציתו מקבלין אותו מיז ועד כמה ינהג ממחלה שנקבלנו מיז: לפי שאינו דומה חצר שקיבל הוא עצמו לכן חצר יט מומת קבלת צציו שאין לו שוס קבלה אלא סרך צציו ודלאי יט צציו מיזדהר טפי. ל"א הא' לפי שאינו דומה מנא קמח קאלמר ליה מה טעם צניו ובני ציתו אין צריכינן לקבל לפי שאינו דומה חצר שקיבל לכן חצר שקיבל צציו דצן חצר לא חשיר. וצמספתא יט גרסינן שאין דומה חצר שקלקל לכן חצר שקלקל צמסכת דמאי: נשנים משנה זו. דלפי' תלמיד חכס צריך לקבל: צעסרוס. צסדר טהרות לא גרסי'. צטהרות עצמן אירע להן מעשה וצמספתא הלכה: שדרו רבנן. שדרו מתלמידי שקיבלו עליהן דברי חבירות

חשוד על המעשר אינו נחשד אלא על אותו דבר בלבד. לרי' אילעאי דלעיל דחשוד על הטהרות חשוד על השביעית אלא היכא שראינוהו נהוג צניעה הא דקאלמר הכא אינו יט נאסר אלא לאזמו דבר לאו דוקא אלא לאזמו דבר וכיוצא צו ולא אמא אלא לאפקוי יט צכל המורה כולה: אביו ש' זה ביהו יט תלמידים ש'נו. על הטהרות כמו שעשה צנו: וכולן אותו עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חזן מדבר אחד אין מקבלין אותו ר' יוסי ברי' יהודה אומר אפי' דקדוק אחד ט מדברי סופרים ט וכן יבן לוי שבא לקבל דברי לוייה ט וכהן שבא לקבל דברי כהונה חזן מדבר אחד אין מקבלין אותו שנאמר המקריב את דם השלמים וגו' העבודה המסורה לבני אהרן הכל כהן ט שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה ט"ד ר' הבא לקבל דברי חבירות אם ראיתו שנוהג בצניעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו ר"ש בן יוחי אומר בין כך ובין כך מקבלין אותו והוא למד כדרכו והולך: ית"ר ט מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר אינו מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל: ט"ד ר' עד כמה מקבלין אותו בית שמאי אומרים למשקין שלשים יום לכסות שנים עשר חודש ובית הלל אומרים אחד זה ואחד זה ט לשנים עשר חודש ט אם כן היה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אלא ט יבית הלל אומרים אחד זה ואחד זה ט לשלשים: (סימן חב"ר תלמי"ד תכל"ת מכ"ס חז"ר גבא"י בעצמ"ו) תנו רבנן יהבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובניו ובני ביתו אינן צריכינן לקבל בפני שלשה חבירים רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בניו ובני ביתו צריכינן לקבל בפני שלשה חבירים לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל: תנו רבנן יהבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני ג' חבירים ואפילו תלמיד חכם צריך לקבל בפני שלשה חבירים זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל עליו משעה שישב אבא שאול אומר אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים ולא עוד אלא שאחרים מקבלין לפניו אמר רבי יוחנן בימי בנו של רבי חנינא בן אנטיגנוס נשנית משנה זו רבי יהודה ור' יוסי איסתפק להו מילתא בטהרות שדרו ט רבנן לגבי בנו של ר' חנינא בן אנטיגנוס יט איזלו אמרו ליה לעיין בה אשכוחה דקא טעין טהרות אותיב רבנן מרדיה לגבייהו וקאי איהו לעיוני בה אתו אמרי ליה לרי' יהודה ור' יוסי אמר להו ר' יהודה אביו של זה ביהו תלמידי חכמים אף הוא מבזה תלמידי חכמים אמר לו ר' יוסי כבוד זקן היא מונח במקומו לאלא מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את הטהרות לכל אדם: ט תנו רבנן יט חבר ישמת אשתו ובניו ובני חזן בחזקתן עד שיחשדו וכן יחצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתיופסל: תנו רבנן אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכינן לקבל דברי חבירות בתחלה יט ר"מ אומר אף הן צריכינן לקבל עליהן דברי יט חבירות לכתחלה (ט"ו ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו: תנו

אותיב צהדי הןן שלומיס וקאי איהו לעיוני צשאלתס: יט אצא של זס כו'. אגז ריתמיה קאלמר ולא היא: כבוד זקן. האצ ויהבן: סינלוב מעלה. ר' חנינא צן אנטיגנוס כהן היה: צחזקפה עד שסיפסל. סימכרו צה קלא אילן לשס תכלת: צריכינן לקבל דברי חבירות צתחלה גרסי' ולא גרסי' כצסחלה. וצמספתא [דמאי פ"ב ה"ב] גרסינן הכי. צצתחלה כלומר מתחלה קודם שנחזיקנו צחבירות ואפי"ג דלמרן לעיל צניו ובני ציתו אין צריכינן לקבל הכא שאני הואיל וצשעת קבלה לא הוו גציה ואיכא למימר דסרכייהו קמח נקטי: אין צריכינן לקבל. אס חזרו תחת יד חצר: קומעס. קושרת: קושרת מוכס. שיס חותמות למוכסיס וכשנותנין להן המכס הס נותנין לו חותם כדי שלא יתעצנו מוכס שני: וכולן

א"ל ר' יוסי לרי' יהודה כבוד זקן היא מונח במקומו כלומר אל תחשדיה במבזה תי"ח: אלא מיזם שחבר בהמיק נהגו חכמים סילטול חומרא:

(א) נראה ל"ל חצר שקיבל לכן חצר שקיבל הכי משמע וכו' שצריך לקבל בפני ג' ט"א אינו דומה וכו' אמ"ק קאי דמשי"ה אמר בניו צניו צניו וכו'.

א ע"ו. וסופסת דמחא פ"ב ה"ט. ב סופסת דמחא פ"ב ה"ה. ג נעשי פ"ב מ"ה. ד יבמות כ"ה: קפ. ה) ויבמות כ"ה: נדרים ט"ז ע"ג צ"ב קכ: קפ.ו. ו) נקמן לה: לו: נג.ז. ז) חו"צ"ק. ח) נקמן לג. י) ביה כח. תמורה ח. כל. כד. יא) זכאי ע"י: חולין קל"ג. יב) ונשמה שמתנויות וכן תמורה ובשאר דוכסא ליתא: ובראש וברמב"ם ג"כ ליתא. יג) וניקולא. יד) ו. טס ו. טו) ומלאח א. טז) שני ויה"ח"ח"ה"ס"ד ושאר י"ט למוק צ"ק. טז) חו"צ"ק. טז) ועד דמשמע הכא דיש חקיק לתי"ש שמקבל עליו כו" צ"ק. טז) אמאי חזי כו" כיון דרש"ש צ"ק. טז) וכו' וז' דרך דעשי"ס שהיו מנשיאים מקולקלים בגלוי ויהי יראי שמיט כו" מהרש"ם, ג) מנסי' ליתא. טז) צ"ל חזקין. טז) ש"ש ה"ה"ה. טז) ונחמא ש"ס לפיט וע"ש דרש"ש ד"ה לעולם וכו' יא) חז' ט"ס ליה ליה ט"ו ש"ן אומיין בהמת עיר הנחמא אלף כהמת כבור ומעשר.

מוסף רש"י

ובולן שחזרו בהן. אגלגין ועמי הארץ קאי, אין מקבלין אותן. להקטין תמורת חזירות למען ליתא (ע"ז א.י). אם עשו דבריהן במטמוניות. כהנר, עבירות שצדו עד הנה (טו). בפרהסיא. הוילי ופקדו כל קי שוב חזי ומתין לנן לשו' משנה שלימה (טו א.י). שובבים. משמע מורים ופרהסיא, לשון מרד ונאחא, כמו (שטיה גז) ויך שובב נדקר לנו (טו). מנפי שריא בית דין. כלומר מילין או חילוף לא עשה חכם וז בחזירה, דק"ל חילוף ומילין בשלשה ותלמא לא שפירי (ביבוח ב) כלומר לא יחיד היה שם דעמא שבעלו מטמין, שהרי צ"ב היה שם ואין צ"ד פחות משלשה (טו א.י).

הדרן עלך עד כמה

כל פסולי המוקדשין. כל קדשים בעלי מומים שנפדו במומן, אף על פי שעדיין מקבל קדשה עליהן, שאמרו הכהן צביה ועבודה כדלמדין נחמא ולא ניהו וכו' אפילו הכי נהגין משנה חולין כזן כזן משנתיין צאטלי ומכריזן צאטלי צליטרא, חוץ מן הכבור והמעשר. שנייתן פסולתן ביוקר איהו להקדש אלף לצעלים, לפי שהיו להם פדיון במומם ליהות דמיון נעטין לקדשתן, דבכור נחמ' לא תפיה אלא ונעמתי נחמ' לא ניהו אלא צאטלי לצעלים במומן. הוכן אף טענין כזן משנה חולין מכירתם בשם שנפל כזן מום ושחטום בעלים, בעלים דבכור כזן ובעלים למשע ישראל, אלף שאר פסולי המוקדשים הניתי במיתקן ביוקר להקדש, שלפי מה שידע שהנלוה יפה הוא מוסף פדיון מתמלתו, לפיכך מזהין אותו למוכרו צאטלי, שהכל פוסי' שם ליקח גמר (ביצה כח. ובבב"ז ובבב"ט ע"ה) חולין קל"ג. תמורה ה. כא. ורשוקלין מנה כנגד מנה. כשמוכרו תמוך הכית (טו).

שיטה מקובצת

א) תבתיק ס"א טפטקי ס"א תבתיק. ב) גאנתן. גיליון

וכולן שחזרו בהן. סיפא דהך צרייתא דלעיל היא דקמני הנא לקבל דברי חזירות חוץ מדבר אחד וכן כהן שקיבל עליו דברי כהונה חוץ מדבר אחד וכן בלוי שקיבל עליו דברי לוייה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותן שנאמר^(א) המקריב את דם השלמים וגו' בזמן שהכהנים עושין רלונו של מקום מה כתיב בהם^(ב) חלקם נתתי אותם מאשי ושאלין עושין רלונו של מקום מה כתיב בהן מי גס כסם ויסגור דלתים^(ג) וכולן שחזרו בהן אין מקבלין אותם עולמית כו' במוספתא דמסכת דמאי פ' ט' האורח במקומו מותר בחלת אנטוכיא: **עשו דברים מטמוניות**. שלא חיללו שם שמים בפרהסיא מקבלין אותם: **כאוסו הווג ר"ש ור' יהושע בן קרחה**: **גבאי**. ממונה למלך לגבות מס מישראל: **פירש**. מן הגבאות: **אינעריכא** ליה **שעשא**. שהיו חכמים לויכין לו לשאל הימנו הלכות: **קטר להו**. קטר ותיקן להם ארבע מאות: **ט** הפתקי. כסאות: **זיל לתשיבוטיה**. ילך לחשיבותיה אחר החשיבות שצטר לו להיות מוכס ואינו לא נלך אללו: **הדרי צי**. מנגלות: **ו רואה אם קדשיו**. אם יש לו שלמים צביתו ונפל בהן מום יראה אם קצוע הוא ויפדס ויזיח'ס לחול: **מעשרוטי**. מעשר צבמה שנפל בהם מום: **ונשאל על טהרוטי**. הוא עלמנו אם צקי בהלכות נשאל לעלמנו על טהרוטי אם אירע בהן ספק ואינו צריך לילך אלל חכם אחר: **א** חוץ **משל עלמו**. שאין כהן רשאי לראות מום של צבורותיו ולהתירו: **והד מי מיהמן**. להמיר צבור אפילו על אחרים והאנן מנן לקמן צברק כל פסולי המוקדשין (דף לו:): **צבור שניסמית עינו ונקטעה ידו** הרי זה ישמט על פי שלשה צני הכנסת: **אלא צלטא**. וכהן צעל הצבור אחד מהן: **ומי חשידי**. כולוהו צשצילו:

והסגן. ציבמות: **אויגנה** או **שחלשה**. אשה לפני החכם מותר לישאנה ואינו נחשד לומר מנת כן המירה: **מפני שהוא צ"ד**. כלומר שלא ה היה לצדו שם אלף בית דין שלשה היו **שס: דראמר רב חסדא אמר רבי יוחנן ביחיד מומחה**. כנסכת נדרים **צפרק נערה המאורסה** (דף ע"ג): **ורואה אם קדשיו**. ואינו נחשד לומר על מום עורש שהוא קצוע דמה לו לשקר הא לא היה רואה להוילין ה לחכם ולפתוח בחרטה דהקדש טעות ולומר בטעות הקדשמי אלל צבור דאיהו לא אקדשיה דהא מרחס קדוש ליכא למימר הכי **ומעשרוטי**. דאינו נחשד לומר דהוה בעי מעיקרקא הוה עביד צהימירא קודם שיעשר עדרו: **שדי מומא כנולה**. דעדיין אינן קדושים דליהו כמטייל מום צקדשים ואח"כ יעשר דמעשר בהמה חל על המום דכתיב (ויקרא כ) לא יצקר ציין טוב לרע הילכך אינו נחשד: **ונשאל על טהרוטי**. וצחולין קמיירי דתמורה טמאה לא חזיא ליה צלילו צימי טומאתו ט:

עד כמה פרק רביעי בכורות

לא

ובולן שחזרו בהן כו'. פ"ה צפ"ק דע"ו (דף א.י) אגולנים ועמי הארץ קאי שחזרו מרשען למוטבו וחוה תימנה למה אין מקבלין אותם^(א) דמשמע דאין תקנה ל' לעשות עם הארץ [חצרן] שמקבל עליו דברי חזירות כו' ועוד דלשון עולמית משמע שכבר קבלו פעם אחרת ועוד דלאמר רבי יהודה חזרו

בהן במטמוניות אין מקבלין אותן יט' שאם חזרו למוטבו במטמוניות ולא צפרהסיא^(ב) אין מקבלין אותן יט' וכו' זו ירא שמים צסמר ואומר ר"מ דקאי ארישא דקתני במוספתא דלמאי צפרק שני עם הארץ שקבל עליו דברי חזירות כו' ^(ג) (עוד כוכבים שקבל עליו דברי חזירות כו') ^(ד) גר שקיבל עליו דברי תורה כו' כהן שקבל עליו כהונה כו' לוי שקבל עבודה לוייה כו' והדר קתני וכולן שחזרו צכן כלומר שחזרו לסורס וקלקלו מנשיאים י"ז אין מקבלין אותן עולמית כיון דלא יכלו לעמוד בה ר' יהודה אומר במטמוניות כלומר שחזרו לסורס במטמוניות וצגלוי נזהרין על דברי חזירות אין מקבלין אותן שגונזין דעת הצריות ואין עושין אלף לפנים אלל אם לגמרי קלקלו מעשיהם אף צפרהסיא מקבלין אותן כשיצוב דכשחזרין^(ה) חזרה לגמרי:

א **איכא דאמרי עשו דבריהם במטמוניות**. שהכרנו צהס מתמלה קודם שחזרו לסורס שהיו נזהרין דברי חזירות אף צסמר מקבלין אותם כשיצובו אלל אם לא הכרנו צהס מעולם שעשו דברי חזירות כי אם צפרהסיא וצנגעה לא היו נזהרין היצוב אין מקבלין אותם שגונזי דעת הצריות הס: **דחא** חזו ליה בימי שומאתו. תימה ותרומה טמאה דלא חזיא ליה^(א) וכו' לא יהיה נאמן וכן בשאר כל איסור והיתר ובשריא אמרינן צריש הדר (עירובין ד' סג). האי לוצבא^(ב) דרצנן חזי ליה לנפשיה: **הדרן עלך עד כמה**

חו"ץ מן הכבור והמעשר שהנאתן צבעיים. אע"פ שמפרש טעם משום דהנאתן לצעלים על כרחין מדאורייתא היא כדמוכח צפרק קמח דתמורה (דף ט.ח) ובסוף חלק (סנהדרין דף קי"ג): **גבי עיר הנדחת דלרש** צהמתך מי שנחלנין צתורת צהמתך^(א) דתנן כל פסולין משום קרא נפקא דאין נוהגין^(ב) ציוון צדצר שאין הנאתן להקדש: **צמעשר**

יא צבור ומעשר שאין נחלנין צתורת צהמתך^(א) דתנן כל פסולין משום קרא נפקא דאין נוהגין^(ב) ציוון צדצר שאין הנאתן להקדש: **צמעשר**

יהוה מעשר בעל מום מעצמו: ונשאל על טהרותיו. דבני ביתו יכולין לשאל לו אם נולד ספק טומאה כטהרותיו ונאמן להתיר הואיל והא חזו ליה כשתן טמאין לאוכלן בימי טומאתו ונאמן הוא:

הדרן עלך עד כמה

בל פסולי המוקדשין. קדשים שנפל בהן מום: **הנאתן להקדש**. אם מוכרין אותן ביוקר ^(א) הנאת הקדש היא. וצגמרא מפרשא כולה: **צאיעליו**. צשוק שלוקחין הרצה ונמכר ביוקר: **ונשקליו צליטרא**. כדרך שהקצבין מוכרין צשר חולין ^(ב): **צבור ומעשר**. אם נמכרין ביוקר: **הנאתן לצעלים**. צבור הנאתו לכהן ומוכר הצשר לכל מי שירצה צדצר צבור נחלל לכל אדם והכהן נוטל דמיו ולכהן קרי בעלים של צבור ומעשר הנאת מכירתו ביוקר לצעליו ישראל היא ומשום הנאת הדיוטות לא מזולתינן צקדשים לנהוג בהן מנהג חולין למוכרו צאיעליו אלף צבימו ואף על פי שלא יקפצו עליהם צני אדם כל כך ואין נשקלין צליטרא אלף צאומד ואם יפסיד לית לן צה: **ושוקלין מנה כנגד מנה צצבור**. שאם יש לו חתיכת צשר חולין שנשקלה צליטרא יכול לשקול צשר צבור כנגדה: **גמ'**

ומעשרות להחזיר במומן שלא יצרכו לאוכלן לפנים מן החומה הואיל דאי בעי שדי מומא בבוליה ערריה והוי המעשר בעל מום מעצמו: ונשאל על טהרותיו. דבני ביתו יכולין לשאל לו אם נולד ספק טומאה כטהרותיו ונאמן להתיר הואיל והא חזו ליה כשתן טמאין לאוכלן בימי טומאתו ונאמן הוא:

הדרן עלך עד כמה

אפילו. בשוק של צבקיין. הואיל והנאתן להקדש. דמיהו רשאי בהן לזולל ולמוכרו באטליו ולשוקלן. שבשוק נמכרין ביוקר והא ריוח להקדש. אבל בכור הואיל והנאת דמיו לבעלים אין רשאי לזולל בהן ואע"פ שאין שוקלין כנגד ליטרא עצמה אבל יכול לשקול בשר בכור כנגד ליטרא בשר חולין. והיינו מנה כנגד מנה:

עין משפט ונר מצוה

נא א מיי פ"ו מהל' משכב ומטב ה"ח:

נב ב מיי פ"ג מהל' צטרות הלא' טושיע יו"ד סי'

ש"ב טע"ז ב:

נג ג מיי פ"ו שם ה"ט: ד מיי פ"ו מהל' משכב ומטב ה"ז ו:

נדה ה מיי פ"ו מהל' גירושין הלכה עז טושיע אה"ע סי' יב טע"ז ב:

ו מיי פ"ו מהל' שבעות ה"ב א פ"ד מהל' נדרים ה"ז ה טושיע יו"ד סי' רכח טע"ף א:

א ד מיי פ"א מהל' אלוטרי מנזה הלכה יב ופ"א מהל' צטרות הלכה יז סמנ עשין קמנ טושיע יו"ד סי' עז טע"ז ו:

תורה אור השלם

1. שובו צנים שובבים נאם י"י ביו אבני צלתי צבם וְלִקְחִיתֶם אִתְּכֶם אֶחָד מֵעֵרֹשָׁיִם מִשְׁפָּחָהּ וּבְבִאתֶם אֲתָכֶם צִיּוֹן. ירמיהו ג ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הנאתן וכו' ביוקר טובה הנאה להקדש הוא: (ב) ד"ה ונשקליו וכו' חולין הפ"ו ואח"כ מ"ה חוץ מן הכבור והמעשר שאם נמכרין ביוקר הנאתן לצעלים כלי"ה והד"א:

גליון הש"ס

תו"ט ד"ה דהא וכו' וכו' לא יהיה נאמן. ע"י צ"ש סוף פ"ב דנעשים:

רבינו גרשום

ובולן שחזרו בהן. אשת חבר שניסת לבעל הארץ ובתו של חבר ועבדו של חבר ועכשיו רוצין להיות שוב חבירים אין מקבלין: חזרו במטמוני. ולא צפרהסיא אין מקבלין אותן: איכא דאמרי אם עשו דברים במטמוניות. כלומר אם במטמוניות לא הקפידו במטהרות מקבלין דלא תפסיס לרובים שלא שמו טהרות הילכך מקבלין דרובה שון בחוקתן שהיו תחילה: נעשה גבאי. מוכס: פירש. מנבואתו: איצטריכא ליה שעתא. לישראל ממנו דבר הלכה לפי שהיה חכם גדול. ואיכא דאמרי חלש היה והיו צריכין לבקר. למ"ה: קטר להו ת' תבתקי. עיטר להם. (עיטר לתקן. ד' מאות כיסאות: זול לחשיבותיה זול לקדמותיה. כלומר הואיל והיה כבר ובאי ילך לו לחשבותו ולאומנותו הראשון ואנו לא נלך אצלו: מי חשידי. אפי' בשל עצמן: וכדאמר רב חסדא ביחיד מומחה. וראה בכורות הכא נמי ביחיד עסקי' דאינו רואה של עצמו משום חסד: ורואה את קדשיו. ונאמן לומר מום קצוע הוא ויכול לדפותן אפי' כדשמואל: הואיל דאיבעי מיתשיל עיליהו. לפני חכם ויכול לומר לא זה הקדשתי אלא אחי ולא היה מוקדש הם הכי נאמן להחזירו:

ומעשרות להחזיר במומן שלא יצרכו לאוכלן לפנים מן החומה הואיל דאי בעי שדי מומא בבוליה ערריה והוי המעשר בעל מום מעצמו: ונשאל על טהרותיו. דבני ביתו יכולין לשאל לו אם נולד ספק טומאה כטהרותיו ונאמן להתיר הואיל והא חזו ליה כשתן טמאין לאוכלן בימי טומאתו ונאמן הוא:

הדרן עלך עד כמה

אפילו. בשוק של צבקיין. הואיל והנאתן להקדש. דמיהו רשאי בהן לזולל ולמוכרו באטליו ולשוקלן. שבשוק נמכרין ביוקר והא ריוח להקדש. אבל בכור הואיל והנאת דמיו לבעלים אין רשאי לזולל בהן ואע"פ שאין שוקלין כנגד ליטרא עצמה אבל יכול לשקול בשר בכור כנגד ליטרא בשר חולין. והיינו מנה כנגד מנה:

^[1] תבתיק ס"א טפטקי ס"א תבתיק

^[2] גאנתן. גיליון כלל הסי' ל"ב הנאתן להקדש משום דכסיפא קתני לה וכן היא נוסחת הרמב"ם אבל רש"י ז"ל גרס לה הכא וצ"ע ושם רש"י כלל גרס' ה"י הכי ספא אבל בכל הספרים איתא: ה) תבתקי ס"א טפטקי: ז) מנבאות הסי' ומח"ד חוץ משל עצמו שאין בהן רשאי לראות מום בכורותיו ולהחזירו הסי' ומה"ד ורואה: ט) הדי"ה חוץ כו' עד ולהחזירו נמחק מכתן ומקומו למעלה: י) שלא הוא היה: יא) להוציאן לחולין יכול לעשות כו' להכס עליהם ולפתוח: יב) אן חזו ליה: יג) טומאתו אלא להסקה הסי': יד) תקנה לע"ה לעשות חבר בשום ענין ועוד דלעיל תניא בברי' ר' מאיר עם הארץ שקיבל עליו: יא) אותן פי' שאם: יו) אותן דאי"כ דעתם לחזור לסורס ולכך אינם רוצים לחזור בפרהסיא כי אם כסתר ומה שטעה היא זו אירבה טפי עדיף ירא שמים כסתר וכו' דרך רשעים הוא כך שעושין בגלוי רשע וחסידות ופרישות עושין בסתר: יז) וגר שקיבל עליו דברי חברות כו' עובר כוכבים שקיבל עליו דברי תורה כו' כהן שקיבל עליו עבודת כהונה: יח) מעשיהם אחי שקיבלו עליהם דברי הברות אין: יט) צורבא מדרבנן חזי: ע) דאין והגזין מנהג ביוון: